

Vårdval Barntandvård i Kalmar län

Uppdragsbeskrivning 2026

Bilaga 1

Innehåll

Inledning	4
Grundläggande förutsättningar	5
Målgrupper	4
Kompetens och ansvar	4
Tillgänglighet	6
Uppdrag och ansvarsområden	7
Administration	9
Utrustning och varuförsörjning	9
IT	9
Vårdkvalitet	9
Listning	9
Uppdraget	10
Hälsofrämjande	10
Personcentrerat förhållningssätt	10
Samverkan	10
Tandvård som inte ingår i uppdraget	11
Uppföljning	12

Inledning

Med tandvård avses åtgärder för att förebygga, utreda och behandla sjukdomar och skador i munhåla (1 § TVL 1985:125). För indikatorn Förekomst av kariessjukdom hos barn och unga vuxna har Socialstyrelsen fastställt målnivån ≥ 90 procent kariesfria 6-åringar. Målet för tandvården är att alla patienter ska ha en god tand- och munhälsa. Vården ska vara av god kvalitet och lägga särskild vikt vid förebyggande insatser. All behandling ska syfta till att avbryta pågående sjukdom och förhindra att ny sjukdom uppkommer. Målet är att vidmakthålla och utveckla en preventivt inriktad vård med ett minimum av operativ terapi samt att skapa en positiv attityd till tandvård. Vårdnadshavarnas ansvar för de små barnens tandhälsa liksom de större barnens och ungdomarnas egenansvar bör uppmuntras och betonas

"Målet för tandvården är en god tandhälsa och en tandvård på lika villkor för hela befolkningen." (2 § TVL 1985:125).

Barn, ungdomar och unga vuxnas goda munhälsa ska bibehållas och förbättras och gruppen med många kariesskador ska minskas. Resurserna ska fördelas så att riskgrupperna prioriteras. Ett absolut krav är att barn och ungdomar ska slippa infektion, smärta i tänder/käkar och ges en god bettfunktion. Barn, ungdomar och unga vuxnas ska uppleva trygghet i tandvårdssituationen.

Region Kalmar läns målbild för nära vård beskrivs så här:

"När vi har nått målbilden arbetar vi med hälsa, vård och omsorg utifrån vad som är viktigt och skapar värde för invånaren. Vi utgår ifrån invånaren som vi har framför oss och hans behov, resurser och individuella förutsättningar. Hälsa, vård och omsorg är något vi skapar tillsammans med invånaren. Invånaren är alltid delaktig och använder sina egna resurser och drivkrafter.

Målbilden ska vi uppnå genom att arbeta tillsammans över organisatoriska gränser. Alla inblandade aktörer tar ansvar för att invånaren känner sig trygg och upplever att arbetet för hälsa, vård och omsorg är samordnat. I det ingår att kroka i varandras arbete och överbrygga eventuella mellanrum och hinder tillsammans."

Region Kalmar län har valfrihetssystem inom flera vårdområden i enlighet med Lag (2008:962) om valfrihetssystem (LOV). Med valfrihetssystem avses ett förfarande där varje invånare har rätt att välja den tandvårdsklinik som ska utföra

vården och som en upphandlande myndighet godkänt och tecknat avtal med. Region Kalmar län ansvarar för att medborgarna får information om samtliga tandvårdsklinikers vårdtjänster som finns att välja emellan.

Grundläggande principer

Tandvårdskliniken ska erbjuda vård som utgår från patientens behov. Ett person- och familjecentrerat och ett holistiskt synsätt ska utgöra grunden i arbetet. Tandvårdskliniken ska samverka för att patienten ska uppleva en sömlös vård. Tandvårdskliniken ska underlätta för den enskilde i dennes kontakt med vården. Det är centralt för all tandvård att tillvarata patientens egenkraft för att uppnå trygghet och ökad hälsa.

Tandvårdskliniken ska vara tillgänglig för rådgivning, bedömning och prioritering av vårdbehov samt kunna ta emot akuta besök och erbjuda tidbokning. I varje enskilt patientmöte ska ett hälsofrämjande och sjukdomsförebyggande perspektiv beaktas.

Tandvårdskliniken ska löpande arbeta med att förbättra och utveckla sin verksamhet enligt Region Kalmar läns strategi *Varje dag lite bättre – Kraften hos många!* Patienters och närståendes kunskaper, erfarenheter och synpunkter ska tas tillvara i utvecklingen av tandvård.

I grundläggande förutsättningar definieras den grundplattform som en tandvårdsklinik måste kunna upprätthålla. I uppdraget gällande allmäntandvård 3–19 år beskrivs viktiga delar i arbetet mot av regions uppsatta mål. I avsnittet Uppföljning så beskrivs uppföljningen av uppdragets parametrar.

Uppdragsbeskrivningen hänvisar till bilagor inom vissa områden:

2. Ansökan och Avtal
3. Ersättning för vården
4. Regler för listning
5. Lokalkrav Region Kalmar län
6. Utrustning och varuförsörjning
7. Uppföljning och sanktioner
8. Upphörande av verksamhet

Grundläggande förutsättningar

I Grundläggande förutsättningar definieras den grundplattform som en tandvårdsklinik måste kunna upprätthålla.

En tandvårdsklinik får bedriva vård inom Tandvård Kalmar Län under förutsättning att sökanden godkänts av Region Kalmar län. För mer information kring detta se Bilaga 2 Ansökan och avtal. Tandvårdskliniken ska följa och uppfylla de krav som finns i avtalet med tillhörande bilagor.

Tandvårdskliniken ska följa gällande lagstiftning, regionplan, policy och tillämpbara nationella och regionala riktlinjer samt nationellt, regionalt och lokalt beslutade vårdförlopp. Tandvårdskliniken ska följa Region Kalmar läns beslut gällande nya krav och förändringar som sker kopplat till nationella uppdrag eller lagändringar. Detta gäller framför allt att vara uppdaterad på de föreskrifter och regler som gäller inom barn- och ungdomstandvården till exempel tandvårdslagen och Socialstyrelsens delegationsföreskrifter. Tandvårdskliniken har det odontologiska ansvaret för uppdragets genomförande och är underställd tillsyn som utförs av Inspektionen för vård och omsorg (IVO).

Målgrupper

De målgrupper som omfattas av vårdvalsuppdraget är:

- Barn, ungdomar och unga vuxna som är folkbokförda i Kalmar län eller kvarskrivna enligt 16§ folkbokföringslagen (1991:481) inklusive barn, ungdomar och unga vuxna med skyddad identitet.
- Papperslösa/gömda flyktingar som inte fyllt 19 år ska erbjudas vård i samma omfattning som den som är folkbokförd i Kalmar län enligt lag (2013:407) om hälso- och sjukvård till vissa utlänningar som vistas i Sverige utan nödvändiga tillstånd.
- Barn, ungdomar och unga vuxna som är folkbokförda i ett annat län/land och som kontakter vårdgivare vid akuta besvär. Vid planerad vård gör den aktuella tandläkaren en överenskommelse om vårdens omfattning och ersättning med den vårdgivare som har individen listad.

De målgrupper som dessutom ingår i en överenskommelse med Folktandvården Kalmar:

- Behandlingsansvar för barn 0–2 år: Folktandvården Kalmar ansvarar för tandvårdsinsatser för alla länets barn t o m det kalenderår barnet fyller 2 år.
- Barn 0–2 år som är folkbokförda i annat län/land och som kontakter vårdgivaren för akuta besvär: Vid planerad vård gör den aktuella tandläkaren en överenskommelse om vårdens omfattning och ersättning med den som har individen listad.

- Sistahandsansvar för barn, ungdomar och unga vuxna: Folktandvården Kalmar har ett specifikt vårdansvar för barn, ungdomar och unga vuxna 3–19 år som inte gör ett aktivt val av vårdgivare. Detta benämns Folktandvårdens sistahandsansvar.
- Tandvård till asylsökande barn och unga: Region Kalmar län garanterar, via Folktandvården Kalmar, att asylsökande barn och unga vuxna, till och med det år de fyller 19 år, får ett fullständigt omhändertagande.
- Specialisttandvård för barn, ungdomar och unga vuxna
- Kollektiva preventiva insatser: Insatser som är av hälsofrämjande eller sjukdomsförebyggande karaktär och som riktas till grupper av barn, ungdomar och unga vuxna.
- Utbildningsinsatser för privata vårdgivare: Regionen ordnar, via Folktandvården Kalmar, utbildningar inom området tandvård till barn och unga.

Kompetens och ansvar

Klinikchefens ansvar

Tandvårdskliniken ska ha utsedd, namngiven klinikchef som ska vara väl förtrogen med avtalshandlingarna samt de lagar, förordningar, föreskrifter, riktlinjer, råd och rekommendationer som gäller för tandvården. Klinikchefen ska säkerställa att patientens behov av trygghet, kontinuitet, samordning och säkerhet i tandvården tillgodoses. Klinikchefen ansvarar för att det finns en odontologisk ledningsansvarig tandläkare (OLA) som är en enskild ledningsuppgift inom enheten. I uppdraget som OLA ingår ett övergripande ansvar för frågor kopplade till enhetens odontologiska verksamhet. Klinikchefen ansvarar för att personal (inklusive vikarier och ersättare) inte uppbär ersättning från nationella taxan, under den tid de är verksamma hos tandvårdskliniken och utför tjänster enligt upprättat avtal. Vid all nyanställning ska kopia på kompetensbevis delges Regionstab Samordning hälso- och sjukvård. Detta gäller även vid förändrad tjänst eller ny yrkesroll inom vårdvalsenheten för redan anställd personal där relevant kompetensbevis ska delges regionstab på motsvarande sätt.

Om tandvårdskliniken på grund av tillfällig kompetensbrist inte längre har möjlighet att uppfylla uppdraget ska detta anmälas till Region Kalmar län och återställande ska ske inom en (1) månad. I detta fall ansvarar tandvårdskliniken för att ombesörja så att pågående behandling och uppföljning slutförs. Tandvårdskliniken ska under denna tid inte heller påbörja nya vårdåtaganden.

Vid byte av klinikchef/odontologiskt ledningsansvarig (OLA), kontaktuppgifter mm ska tandvårdskliniken meddela detta skriftligt till beställarenheten@regionkalmar.se en månad (1) innan förändringen träder i kraft. Verksamheten ska ha en kontinuerlig dialog med Regionstab Samordning hälso- och sjukvård och bjuda in att delta vid samverkansmöten.

Klinikchefen ansvarar för att hålla sig uppdaterad om aktuell verksamhetsinformation för att fullgöra uppdraget, som publiceras på regionens externa webbplats för vårdgivare.

Kompetenser

Tandvårdskliniken ska arbeta evidensbaserat och efter beprövad erfarenhet. Klinikchefen ansvarar för att tandvårdskliniken har personal med adekvat utbildning och i sådan omfattning som krävs för att utföra uppdraget. Detta görs genom att anställa medarbetare eller genom tjänsteköp.

Klinikchefen ska säkerställa att personal erhåller kvalitativ fortbildning/vidareutbildning som erfordras för att upprätthålla god kompetens, dokumentation ska kunna uppvisas vid förfrågan.

Klinikchefen ansvarar för att personal får erforderligt stöd vid behov.Handledning ska finnas dokumenterad. Det ingår i överenskommelsen med Folk tandvården i Kalmar län att de ska erbjuda utbildningar inom området för tandvård till barn, ungdomar och unga vuxna. Utbildningarna är öppna för alla auktoriserade vårdgivare att delta i till självkostnadspris. Interna föreläsare debiteras inte utan då tas enbart konferensavgift ut. Då externa kursgivare anlitas tas en kursavgift. Vårdgivaren ska på begäran kunna redovisa den fortbildning som medarbetarna fått inom området.

Policys och rutiner

Tandvårdskliniken ska fullgöra avtalet med tillhörande bilagor i enlighet med åtagandena i Uppförandekod för leverantörer avseende mänskliga rättigheter, arbetares rättigheter, miljö och affärsetik. Dokumentet Uppförandekod för leverantörer återfinns på Region Kalmar läns hemsida.

Tillgänglighet

Målet för tandvården är en god tandhälsa och en tandvård på lika villkor för hela befolkningen (2 § TVL 1985:125).

Kontakt med tandvårdskliniken

Telefontillgängligheten samt tillgången till mottagning ska kunna erbjudas minst 40 timmar/vecka på respektive tandvårdsklinik.

Under de 40 timmar kliniken är öppen ska den vara tillgänglig per telefon för tidbokning, rådgivning, bedömning och prioritering av vårdbehov. Kliniken ska också kunna ta emot akuta besök och bedriva planerad verksamhet. Övriga tider ska telefonsvarare finnas. Den som lämnar meddelande till vårdgivaren på telefonsvarare ska bli uppringd samma dag alternativt närmast följande arbetsdag.

Tandvårdskliniken ska erbjuda telefonkontakt. Distanskontakter kan vara en del av vårdutbudet där så bedöms vara möjligt. Detta ska ske utan risk för försämrad kvalitet eller patientsäkerhet. Vidare innebär tillgänglighet att tandvårdskliniken ska utformas så att den inte utestänger personer med särskilda behov.

Vårdgivaren ska vara ansluten till invånartjänsten på 1177 och ansvarar för att öppettiderna hålls uppdaterade under ingången Hitta vård.

Akut tandvård och jouråtagande

Vårdgivaren ska erbjuda akut tandvård till vårdgivarens listade barn, ungdomar och unga vuxna på den klinik där vårdgivaren är verksam. Patienter med akuta besvär och akuta tand- eller käksolycksfall ska erbjudas tid så snart situationen kräver och det är praktiskt möjligt. Med akut tandvård avses tandvård som inte kan anstå och där behandlingen ges för att lindra eller eliminera infektion, smärta och obehag från munhålan. I en akutbehandling ingår inte att utföra en fullständig behandling. För att höja patientsäkerheten samt förbättra kvalitén i patienthanteringen ska alltid information om utförd akutbehandling ske utan dröjsmål till den vårdgivare där patienten är listad. Ansvar och fortsatt vård ligger på ordinarie vårdgivare. För akuttandvård ska vårdgivaren vara tillgänglig samma dag under vardagar, aningen genom telefonkontakt eller besök på mottagningen. Vårdgivaren svarar för att informera patienten om att vid behov av akut tandvård alltid kontakta sin ordinarie vårdgivare. När kliniken är stängd, ska hänvisning vid akut tandvård ske till Folk tandvårdens jourcentral.

Tolk

Tandvårdskliniken ska ordna språktolk till patient som inte förstår eller kan uttrycka sig på svenska språket. Tolk eller tolkförmedling med vilken Region Kalmar län har avtal ska anlitas. Information om detta finns på Region Kalmar läns externa webbplats för tandvårdskliniken. Region Kalmar län svarar för tolkkostnaderna. Gravyt hörselskadade, döva, vuxendöva, dövblinda och hörande som behöver tolk får detta genom tolkcentralen, som betjänar hela länet.

Lokaler

Tandvårdskliniken ska följa de specificerade krav på lokal som finns beskrivet i Bilaga 5 Lokalkrav Region Kalmar län. Tandvårdskliniken ska anpassa miljö och teknik så att personer med funktionsnedsättning kan besöka lokalerna och ta del av verksamheten. Vid start av ny enhet, flytt eller ombyggnation ansvarar Regionservice för tillsyn av lokalerna. Vid ev. byte av lokal ska Region Kalmar län kontaktas för godkännande minst 6 månader innan bytet sker.

Tillfälliga avsteg

Tillfälliga avsteg gällande tillgänglighet kan exempelvis vara då tandvårdskliniken har tillfälligt stängt (vid sjukdom, semester eller utbildning) eller vid långvarigt kompetensbortfall av något slag. Om dessa situationer uppkommer ska omhändertagandet säkerställas genom överenskommelse och tydlig hänvisning ska finnas.

Om tandvårdskliniken behöver hålla tillfälligt stängt, så ska telefontillgängligheten säkerställas genom en överenskommelse med annan tandvårdsklinik.

Orsak och hänvisning till dessa typer av överenskommelser ska kunna härledas vid uppföljning.

Om den tillfälliga stängningen förväntas vara längre än 4 veckor ska vårdgivaren meddela Regionstab Samordning hälso- och sjukvård hur situationen ska lösas.

Sjukskrivning

Vårdgivaren får inte utan regionens skriftliga godkännande anlita vikarie för att utföra hela eller delar av uppdraget. Vikarieperioden får vara högst sex månader per år eller högst tolv månader totalt under avtalsperioden

Uppdrag och ansvarsområden

Protetik

I följande situationer är det berättigat att utföra protetisk behandling inom barn- och ungdomstandvård:

- Trauma, egna listade patienter i position 3'a till 3'a.
- Patienter som har en eller flera aplasier i position 6'a till 6'a.
- Patienter med omfattande fluoroskador i position 6'a till 6'a.
- Patienter med mineraliserings-störningar: amelogenesis/dentinogenesis/osteogenesis imperfekta och epidermolysis bullosa i position 6'a till 6'a.

Behandling ska ske i samråd med specialist inom Protetik och/eller Pedodonti. Ansökan om ersättning skickas som Förhandsbedömning till beställarfunktionen tandvård

Trauma

Planeras protetisk behandling krävs godkänd förhandsbedömning innan behandlingen påbörjas för att ersättning ska utgå.

Läkemedel

Läkemedelsbehandlingen ska ske på ett rationellt, patient-säkert och kostnadseffektivt sätt med ett helhetsperspektiv, där patientens och samhällets bästa beaktas.

Tandvårdskliniken ska i möjligaste mån följa policys och rekommendationer: Läkemedelskommitténs rekommendationer, TLV:s subventioneringsregler, Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om läkemedelshandling i hälso- och sjukvård samt nationella, regionala och lokala medicinska vårdprogram och riktlinjer.

Rutiner för antibiotikaprofylax och antibiotikabehandling finns i Tandvårdens läkemedel, aktuell utgåva, som finns på regionens webbplats.

Tandvårdskliniken erbjuder det system för distribution av läkemedel som är upphandlat och ska använda det system som finns för läkemedelskassation.

Smittskydd och vaccinationer

Tandvårdskliniken ska följa gällande smittskyddslagstiftning samt följa regionala riktlinjer från Smittskydd och Vårdhygien.

Skadligt bruk och beroende

Primärvårdens och även tandvårdskliniken riskbruksinsatser utgör de basala insatserna för att förebygga och/eller minska skadligt bruk och beroende.

Tandvårdskliniken ska erbjuda förebyggande verksamhet, bedöma bruket av alkohol eller andra beroenden och behovet av åtgärder, erbjuda rådgivning vid riskbruk eller säkerställa att övergången till annan vårdinstans blir sömlös.

Då personer med skadligt bruk och beroende ofta förekommer hos olika huvudmän är samverkan mycket viktig. Därför ska tandvårdskliniken delta i lokalt samverkansarbete och följa Riktlinje för samverkan mellan primärvården och vuxenpsykiatri som finns på Region Kalmar läns externa webbplats för vårdgivare.

Socialstyrelsens "Nationella riktlinjer för vård och stöd vid missbruk och beroende" utgör ett stöd i arbetet.

Barn och ungdomar som far illa

Barnkonventionen (FN:s konvention om barnets rättigheter, 1989) är från och med 1 januari 2020 en lag och ska ligga som grund för alla som arbetar med barn och ungdomar. All personal inom hälso- och sjukvården är enligt Socialtjänstlagen (2001:453) 14 kap, § 1, skyldig att genast göra en anmälan till socialtjänsten vid kännedom om eller vid misstanke om att ett barn eller ungdom far illa. På Socialstyrelsens webbsida finns dokumentet *Barn som far illa eller riskerar att fara illa*, som vägledning och stöd för hälso- och sjukvården samt tandvården i arbetet med att identifiera barn som far illa eller riskerar fara illa. På regionens webbplats för vårdgivare finns dokument *Rutin för tandvård – orosanmälan vid misstanke eller kännedom om att ett barn far illa* med lokala anvisningar och blanketter. Vägledningen tar även upp skyldigheten att samverka i frågor som rör dessa barn. Tandvårdens personal ska ha kunskap om hur man omhändertar personer som utsatts för våld i nära relationer, såväl barn som vuxna. Handlingsplan för regionens arbete med att minska våld i nära relationer finns på regionens webbplats.

Vård kopplat till asylsökande barn, ungdomar och unga vuxna

Region Kalmar Län erbjuder via Folktandvården, att asylsökande barn, ungdomar och unga vuxna, till och med det år de fyller 19 år, får ett fullständigt omhändertagande i enlighet med regionens riktlinjer. Folktandvården ska vid behov samverka med andra myndigheter. Folktandvården ska på samma sätt ge tandvård till andra barn, ungdomar och unga vuxna som vistas i landet utan tillstånd, när de söker tandvårdsbehandling.

Tandvård för barn, ungdomar och unga vuxna som önskar vård i annat landsting/region än där man är folkbokförd

Vårdgivare som behandlar barn, ungdomar och unga vuxna måste ha en överenskommelse med patientens hemregion/hemmaklinik gällande behandling och ersättning. Vården ersätts enligt hemregionens regler och nivåer för ersättning. För barn, ungdomar och unga vuxna som tillfälligt vistas utanför det län där de är folkbokförda och behöver akut vård fakturerar den behandlande tandläkaren den tandläkare som har individen listad. Vid planerad vård, överenskommer den aktuella tandläkaren med den som har individen listad om vårdens omfattning och om ersättningen.

Barn, ungdomar och unga vuxna 3-18 år skrivna i Kalmar län som är placerade på ett hem för vård och boende, ett så kallat HVB-hem, ska ges möjlighet att få sin vård i det län de är placerade. Vården ersätts av regionen genom dess beställarfunktion efter att faktura och bifogad blankett kring vårddata kommit in.

Tandvård för barn, ungdomar och unga vuxna från andra länder

Alla barn, ungdomar och unga vuxna från Norden, EU, Liechtenstein och Schweiz har rätt till fri akut tandvård vid tillfällig vistelse i Sverige till och med den sista december det år man fyller 18 år. För detta ska man kunna uppvisa ett EU-kort eller provisoriskt intyg om innehav av EU-kort. Faktura med bifogad kopia på det giltiga EU kortet, både fram och baksida, eller intyget, skickas till Försäkringskassans enhet för internationell vård.

Barn, ungdomar och unga vuxna från andra länder än de som anges ovan är också berättigade till akuttandvård. Dessa patienter betalar sin tandvård själva.

Rutiner när barn, ungdomar och unga vuxna inte kommer till tandvården

Dessa rutiner gäller revisionspatienter till och med den dagen barnet fyller 18 år. Det är viktigt att de olika stegen följer varandra utan långa tider emellan. Hantering av 18–19 åringar skiljer sig då de är myndiga. Kommunikationen sker då med berörd individ.

1. Skicka kallelse enligt klinikens rutiner.
2. Om barnet inte dyker upp, ta personlig kontakt med vårdnadshavaren. Kom överens om en ny tid och skicka även den nya tiden per post.
3. Om du inte får personlig kontakt trots upprepade försök, skicka brev och be vårdnadshavaren att ringa innan uppgivet datum, till exempel inom en månad.
4. Om barnet inte kommer på den tiden heller, ta ny personlig kontakt med vårdnadshavaren. Fråga varför barnet inte har kommit på sitt tandläkarbesök. Informera om att barnet har rätt till tandvård och att detta är en viktig del i barnets fysiska utveckling. Kom överens om en ny tid och skicka även den nya tiden per post.
5. Om barnet inte kommer efter den tredje kallelsen, skicka ett brev till vårdnadshavaren där du informerar om att barnet har rätt till tandvård enligt lag och om din anmälningsplikt. Förslag på text: *"NN har haft tid hos oss på tandvården flera gånger, men inte kommit. Vi har försökt få kontakt med dig som är vårdnadshavare vid flera tillfällen utan att lyckas. Alla barn och unga i Sverige har rätt enligt lag till tandvård som en del i omsorg och utveckling under uppväxten. Vid misstanke om att barn inte får den vård de har rätt till, har vi som tandvårdspersonal skyldighet att ta kontakt med sociala myndigheter."*
6. Om ingen kontakt nås med barnet efter detta brev så sänd orosanmälan till sociala myndigheter om barnet är under 18 år och det inte är helt uppenbart att ingen orosanmälan behöver göras. Blankett för anmälan finns på regionens webbplats. Det är viktigt att alla steg dokumenteras i journalen. Vårdgivaren som patienten är listad hos svarar

för uppkomna kostnader då patienten uteblir. Uteblivande kan debiteras vårdnadshavare/myndig ungdom enligt Folk-tandvårdens åtgärds- och prislista, denna finns på regio-nens webbplats.

Avgränsning mellan avgiftsfri tandvård och tandvård enligt taxan

I normala fall ska vården planeras så att den är avslutad un-der det år patienten fyller 19 år. Det innebär att en remiss till specialistvården i allmänhet måste skickas senast 6 månader innan årsskiftet efter det att patienten fyllt 19 år. När tand-vården fördröjs på grund av resursbrist eller av vårdgivarens prioriteringar ska behandlingen slutföras utan avgift för patien-ten. Vårdgivaren ska i dessa fall stå för tandvårdskostnaden.

Beror fördröjningen på uteblivande eller ombokningar av patienten så bekostas vården av patienten själv enligt Folk-tandvårdens åtgärds- och prislista, se regionens webbplats.

Administration

Dokumentation, journalföring, informationsöverföring

Tandvårdskliniken ska upprätthålla ett systematiskt arbete för informationssäkerhet i enlighet med gällande direktiv, förordningar, lagar, regler, och föreskrifter.

Tandvårdskliniken ska i enlighet med för området tillämpligt regelverk, såsom lagar, förordningar och föreskrifter, föra patientjournaler och bevara dessa på angivet sätt.

Utrustning och varuförsörjning

Tandvårdskliniken ska inneha de inventarier och den ut-rustning som krävs för att en god vård ska kunna ges. Tand-vårdskliniken ansvarar för och bekostar alla inventarier, all utrustning och underhållet av densamma. Den medicinska utrustning som används inom verksamheten ska vara CE-märkt enligt relevant medicintekniskt direktiv och användas enligt SOSFS (2008:1) om användning av medicintekniska produkter i hälso- och sjukvården. Läs mer i Bilaga 6 Utrustning och varuförsörjning.

IT

IT-system Uppdragstagaren ska när avtalet träder i kraft ha ett e-tjänstekort utfärdat av Telia e-legitimation och måste vara ansluten till HSA/SITHS via ombud. För ytterligare in-formation sök på tredjepartanslutning via SITHS-ombud på www.inera.se

Vårdgivaren ska säkerställa att följande tjänster ingår i tredje-partanslutningen:

- Organisation i HSA (vårdgivaren får då ett HSA-id) är obligatoriskt

- SITHS-kort (kortet är nödvändigt för att logga in i regio-nens IT-system för barntandvård)
- E-legitimation (en i varje organisation måste ha detta för att ombuden ska kunna identifiera organisationen vid utlämning av kortet, alltså nödvändigt för alla som är en-samma i sin organisation)

Uppdragstagare ska meddela sitt HSA-id som består av den anslutna organisationens organisationsnummer samt en sif-fer-/bokstavskombination. Observera att kortläsare krävs till datorn.

Operativsystem och mjukvara ska vara försedd med de se-naste säkerhetsuppdateringarna. Antivirus och personlig brandvägg ska vara aktiverad och försedd med de senaste uppdateringarna.

Vårdkvalitet

Forskning och utveckling

Klinisk forskning ska vara en integrerad del inom hälso- och sjukvården, härigenom ska privata och offentliga tandvårds-kliniker medverka till Region Kalmar läns forskning och ut-veckling inom primärvårdsområdet. Vid förfrågan om del-tagande i- eller uppgiftsutlämnande för forskningsändamål ska tandvårdskliniken besvara förfrågan skyndsamt.

Patientnämnden

Tandvårdskliniken ska aktivt bistå Region Kalmar läns pa-tientnämnd och övriga patientnämnder vid utredningar av enskilda patientärenden samt tillvarata patientnämndernas erfarenheter i det interna kvalitetsarbetet.

Avvikelsehantering

Tandvårdskliniken ska ha en rutin för att kontrollera och föl-ja upp avvikelser, klagomål och synpunkter, samt hantera händelser som har medfört eller hade kunnat medföra en vårdskada. Rutinen ska kunna uppvisas på anmodan. Om klinikchefen är föremål för en avvikelse så ansvarar denna för att händelseanalys utförs av oberoende aktör med likvärdig kompetens. Vårdenheten ansvarar för att säkerställa kompe-tens gällande risk och händelseanalys och att samtliga med-arbetare genomgått Socialstyrelsens digitala patientsäker-hetsutbildning med godkänt resultat.

Listning

För att ta del av Region Kalmar läns listningsregler se Bilaga 4 Regler för listning.

Uppdraget

Hälsofrämjande

Genom ett hälsofrämjande förhållningssätt ska tandvårds-kliniken, i varje patientkontakt stimulera patienten att upprätthålla goda levnadsvanor i syfte att stärka och bibehålla god hälsa. Tandvårdskliniken ska erbjuda sjukdomsförebyggande insatser utifrån patienternas behov och riskbedömning.

Hälsofrämjande barntandvård innebär att förebygga och främja god munhälsa hos barn genom olika åtgärder. Det inkluderar allt från regelbunden tandborstning med fluorid-tandkräm och kostråd till tidiga insatser för barn med ökad risk för karies. Samarbete mellan tandvården, barnhälsovården och föräldrar är avgörande för att lyckas.

Personcentrerat förhållningssätt

Personcentrering innebär att utgå från personens förmågor, behov och förutsättningar i alla delar av vård- och omsorgs-process. Individanpassad behandling och ett salutogent förhållningssätt är av stor vikt i arbetet för en god och nära vård för patienterna. Det gäller i all form av vårdkontakt. Patienten ska involveras i sin egen vård och vara en aktiv medskapare. Individanpassad kommunikation är en förutsättning för delaktighet.

Samverkan

Att samverka mellan olika aktörer innebär att skapa nytta för patienten, där det gemensamma resultatet blir större än om dessa aktörer hade arbetat var för sig. Tandvårdskliniken är skyldig att samverka med berörda aktörer när behov föreligger.

Specialisttandvård

Allmäntandvården, det vill säga privat och offentlig tandvård och hela specialisttandvården, ska ha ett nära och väl fungerande samarbete för att kunna tillgodose patientens vårdbehov och ge en fullständig behandling. Målet är en samsyn vad gäller värderingar, prioriteringar och vårdens innehåll mellan olika vårdgivare och Region Kalmar län. Specialisttandvård ska ges efter remiss från allmäntandvården eller sjukvården. Specialisttandvård kan också ges efter organiserat konsultsamarbete mellan allmäntandvård och specialisttandvården.

Den offentliga specialisttandvården ansvarar för all eventuell vidareremittering till sjukvården eller annan specialisttandvård inom eller utanför länet. Remittering till specialisttandvården får endast gälla behandling som kräver specialisttandvårdens resurser.

Vid tillstånd som kräver specialistbedömning och/eller behandling ska specialisttandläkare konsulteras tidigt. Detta för att förebygga eller bryta en eventuell negativ utveckling. Auktoriserade vårdgivare konsulterar och remitterar kostnadsfritt för vård till regionens specialisttandvård. Vid komplicerade terapival där implantat kan bli aktuellt ska regionens specialister alltid anlitas för planering i god tid före vuxen ålder. Endast regionens egna specialister får anlitas.

Pedodonti

Pedodontisk specialisttandvård ska ges när vården kräver särskilda insatser: Medicinska skäl, psykisk eller fysisk funktionsnedsättning, behandlingsomognad på grund av låg ålder samt tandvårdsrädsla med mera. Detta ska tillämpas på de speciella förhållanden som gäller den växande individen. Vid behov ska patienten erbjudas behandling under sedering.

I situationer då diagnostik och tandbehandling inte kan utföras konventionellt, det vill säga med patienten i vakettillstånd, ska det erbjudas möjlighet till tandbehandling under narkos. Patienten remitteras då till specialistklinik i pedodonti. Där görs utredning och planering av tandbehandlingen i samarbete med anestesiklinik.

Själva tandbehandlingen under narkos utförs på något av länets sjukhus av tandläkare inom specialisttandvården eller av allmäntandläkare i ett så kallat narkosteam. Teamet handleds av specialisttandläkaren i pedodonti.

I de fall patienten kontinuerligt ges behandling inklusive revisionsundersökning inom specialistklinik i pedodonti kan patienten inte samtidigt vara listad hos annan vårdgivare inom allmäntandvården. Det är specialisttandläkare i pedodonti som beslutar om patienten är revisionspatient (fast klientel) hos pedodontikliniken. Revisionspatient inom pedodontin är en patient som får sin fortlöpande tandvård inom pedodontin. De andra patienterna som remitteras till pedodontin är remisspatienter och behandlingen avslutats efter två undersökningar (åtg 101) från behandlingsstart med re-

missvar. Patienter som har en del av sitt totala tandvårdsomhändertagande inom pedodontin, till exempel tillstånd som kräver uppföljning över tid, är listade på sin ordinarie klinik. Pedodontins patienter förs tillbaka till den allmäntandvårds-klinik som de först var listade på eller till orofacial medicin när de fyller 18 år. Detta kan ske tidigare om tandläkare på pedodonti anser att de är redo.

Tandreglering/Ortodonti

Folk tandvården i Kalmar län bedriver och har ett övergripande ansvar för all tandregleringsverksamhet i länet. Patienternas ordinarie allmäntandläkare ska så tidigt som möjligt identifiera eventuella avvikelser från normal bettutveckling. Allmäntandvården och specialisttandvården inom ortodonti ska gemensamt organisera så kallade konsultverksamhet. Det innebär att man planerat möter patienterna för att uppdatera en vårdplan som fortlöpande möter patienternas behov. För en jämlik behandling ska den baseras på Socialstyrelsens objektiva och subjektiva behandlingsbehovsindex samt fastställda *Riktlinjer för tandvård till barn, ungdomar och unga vuxna inom Region Kalmar län*. Konsultverksamheten sker inom ramen för barnkapiteringsbeloppet.

Bedömer specialisten att specialisttandvård behövs, tas patienten omhand inom specialisttandvården. Specialisttandvården inom ortodonti ansvarar för all eventuell ortodontisk remittering till sjukvården och ytterligare specialisttandvård inom- och utomläns.

Allmäntandläkare ska efter samråd med ansvarig ortodontist erbjuda basal ortodontisk vård till sina patienter. Sådan basal ortodontisk vård ersätts enligt folk tandvårdens prislista för tandreglering, se regionens webbplats.

Käkkirurgi och Odontologisk radiologi

Folk tandvården i Kalmar län bedriver Käkkirurgi och odontologisk radiologi vid Kalmar och Västerviks sjukhus. Det är en förutsättning för kvaliteten att alla vårdgivare som remitterar patienter följer de regler och anvisningar som gemensamt ställts upp av länets käkkirurgi och odontologisk radiologi. Detta för att vården och behandlingen i dessa fall ska bli så skyndsam och skonsam för patienterna som möjligt.

BHV

Karies går att förebygga till mycket stor del, med hälsosamma vanor kring mat och munhygien. Därför är det viktigt att stödja hälsosamma vanor hos barn och deras familjer. Både tandvården och barnhälsovården är viktiga aktörer i arbetet med hälsosamma vanor, och de behöver samverka systematiskt.

Ytterligare Samverkansparter Tandvård

- Folk tandvården Region Kalmar län: Hanterar bl.a. asyl och flyktinghälsovård och familjecentraler 0-2 år.
- Primärvård - Hälsoval Kalmar län: Privata läkarmottagningar och offentliga hälsocentraler
- Barn och ungdomshälsan: 1:a linjens hälso- och sjukvård för barn och unga med psykisk ohälsa och deras vårdnadshavare. Verksamheten organiseras av Primärvårdsförvaltningen.
- Vårdval psykisk hälsa primärvård: 1:a linjens psykiatri för personer över 18 år.
- Sjukvårdsrådgivning 1177: Organiseras av Primärvårdsförvaltningen.

Tandvård som inte ingår i uppdraget

Tandvård som inte är odontologiskt motiverad ingår inte i den avgiftsfria tandvården för barn, ungdomar och unga vuxna. Såväl privattandvård som Folk tandvården i Kalmar län kan i mån av resurstillgång erbjuda tandvård till barn, ungdomar och unga vuxna även i de fall tandvården inte är odontologiskt motiverad. Sådan tandvård ska betalas av patienten. Innan barnet är myndigt debiteras vårdnadshavare. Exempel på tandvård som inte omfattas är följande: Olika former av tandskydd för sport och fritid (om detta inte är odontologiskt indicerat som traumaproylax).

- Kosmetisk tandvård, det vill säga tandvård utöver vad som är nödvändigt för att uppnå ett från odontologisk synpunkt funktionellt och utseendemässigt godtagbart resultat, t.ex. blekning av tänder, tandsmycken, skalfasader.
- Byte av felfri fyllning.

Ovannämnd tandvård är avgiftsbelagd för patienten även inom specialisttandvården.

Uppföljning

Uppföljning regleras i avtalet och dess bilagor mellan regionen och tandvårdskliniken. Uppföljning sker i löpande och i fördjupad form med fokus på kvalitet, styrning mot önskade mål, främja utveckling, resultatkontroll och avtal-sefterlevnad. Tandvårdskliniken förbinder sig att medverka i uppföljningsarbetet. Region Kalmar län äger rätt att hämta information från de källor regionen anser lämpliga. Tandvårdskliniken ger Region Kalmar län rätt att behandla uppgifter för ändamålen statistik, verksamhets- och ekonomisk uppföljning av vårdavtal samt för utlämnande till nationella eller regionala kvalitetsregister. En del av kvalitetsparametrarna kommer att visas publikt för att enligt Lag (2008:962) om valfrihetssystem tillgodose invånarnas behov av saklig, relevant, jämförbar, lättförståelig och lättillgänglig information.

Kontinuerlig uppföljning av tandvårdsklinikens ledningssystem ska bygga på Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete (SOSFS 2011:9).

Region Kalmar län, eller den som Region Kalmar län förordnar, äger rätt att utföra revision av tandvårdskliniken vid dess fysiska lokalisering. Sådan revision kan ske utan förvarning. Tandvårdskliniken förbinder sig att överlämna de uppgifter och dokument som Region Kalmar län efterfrågar inom den tidsperiod som regionen anger. Tandvårdskliniken ska vid dessa tillfällen ställa den personal som Region Kalmar län önskar till förfogande. Region Kalmar län har rätt att intervjua tandvårdskliniken anställda utan närvaro av anställdes överordnade.

Epidemiologisk uppföljning

Region Kalmar län ansvarar för den epidemiologiska uppföljningen i länet. Vårdgivaren ska rapportera in epidemiologiska uppgifter på det sätt som regionen väljer.

Inrapportering ska ske direkt efter varje revisionsundersökning. Rapporteringen görs genom manuell/automatisk överföring genom de IT-baserade system som regionen anvisar. Journalsystem ska vara konstruerade så att epidemiologiska data kan tas ut elektroniskt.

Epidemiologiska data ska tas från den senaste undersökningen under de senaste två åren och används som ett planeringsinstrument på övergripande nivå och klinisknivå. Data redovisas könsuppdelat och kommunvis. Med hjälp av epidemiologiska data kan kliniken utvärdera effekten av insatta åtgärder och bedöma eventuella behov av förändringar i profylax- och behandlingsprogram. Uppföljning utförs av beställaren.

Vårdgivarens inrapportering ska innehålla:

- Undersökningsdatum
- Nästa revisionsdatum
- Epidemiologiska värden: deft på 3, 4, 5 och 6-åringar samt DFT, DFS-a på 7-19-åringar.
- Undersökningsåtgärd 101,107,111,112

Epidemiologiska uppgifter ska rapporteras minst en gång vartannat år. Sammanställningen av inrapporterade underlag görs av beställaren och är underlag för Socialstyrelsens uppföljning på riksnivå.

Tillitsbaserat förhållningssätt

Ett tillitsbaserat förhållningssätt framtar varken tandvårdsklinik eller klinikchef ansvaret för den verksamhet som de bedriver. Se bilaga 7 Uppföljning och sanktioner.